

Емил Манов
Остров Утопия

Слънцето изплува наполовина от водите на океана и първите му лъчи откроиха дълги сенки по острова. Дълга сянка хвърли и уединената тръстикова колиба на високия бряг.

Слънцето проникна в колибата. Президентът на южното човечество кихна и се събуди. Той се размърда и още сънлив седна на тръстиковото си легло, покрито с щавени крокодилски кожи. Почеса се силно и измъкна от сплъстените си руси коси една крокодилова въшка. Преди да я хвърли в пепелището дето тлееха сушени водорасли, той я тури на дланта си и я наблюдава известно време с отвращение и злорадство. Въшката се бе добре насмукала през нощта, Едва мърдаше. Мръсни животинки! Бяха се появили на острова преди двадесетина години, бог знае откъде. Може би някой ураган ги бе довял от далече, а може и да се бяха самозародили с цел да измъчват човечеството. Наричаха ги крокодилови – едно защото хапеха ужасно, второ, понеже достигаха до три сантиметра дължина и трето, защото освен крокодили на острова нямаше, кажи-речи, други животни с които да бъдат сравнени. Ако не се смятат, разбира се, две семейства магарета, които се бяха размножили и служеха за общ транспорт, както и за личен превоз на самия президент.

Президентът се усмихна отмъстително, като чу как зацвъртя въшката върху въглените. После грабна вода с глинен черпак от делвата и дълго пи – гореше го маисовата ракия, която снощи бе опитал в компанията на двамата си министри, на войната и на изхранването. Министрите си той уважаваше, понеже си гледаха добре работата; единият поддържаше в отлична изправност оръдията на границата; другият бе изобретил кактусовите плантации и фермите за развъждане на крокодили или крокофермите, както ги наричаха за краткост, и така беше осигурил допълнително прехраната на южното човечество. Негова беше и идеята маисовите ниви да се ползват само само за варене на ракия – една много уместна идея, тъй като плодородна почва на тоя каменист и песьчлив остров, кажи-речи нямаше и маисът растеше съвсем оскъдно.

Президентът препаса на кръста си една късичка рогозка, изплетена собственоръчно от жилава плажна трева, нахлупи на главата си широкопола шапка от същата материя и взе в ръка жезъла си. Това беше тояга от твърдо мангрово дърво (друг дървесен вид на острова не съществуваше), украсена с резба и с няколко изрязани на горния и край писмени знаци, които човечеството не бе още разчело, но които, според устното предание, означаваха: „Нека тази тояга се употребява само за подпиране – сега и през вековете“. Жезълът, знак на президентско достойнство, съчетаващо, духовна и светска власт, беше твърде старинен и надписът,

пак според преданието, бил направен от първия президент на острова преди повече от триста години, тоест преди човечеството да се раздели на северно и южно. Президентът свято пазеше завета на първия президент, макар понякога да употребяваше жезъла си не само за подпиране – понеже човечеството не винаги уразумяваше неговите разпореждания и грижи за благо на същото човечество... Президентът окачи на шията си огърлица от три големи морски раковини, най-големите, които можеха да се намерят по брега и чрез гмуркане във водата – огърлица, с която благодарното му подведомствено южно човечество го бе декорирало по време на предишното пълнолуние за неговите неизчислими заслуги. Той се плесна доволно по голите гърди, погледна снизходително жена си, която още спеше и като се подпираше на своя жезъл, излезе от колибата.

Утрото бе слънчево, въздухът златист. Океанът търкаляше широки обли вълни към скалистия бряг. Президентската колиба се намиреше на най-високата точка на брега, а може би и на целия остров. На юг, на самия хоризонт ясно се виждаха двата омагьосани острова и президентът по навик тури длан на очите си да ги види по-добре. Той знаеше, че това няма смисъл – островите бяха недостъпни за човечеството, и за южното и за северното, тъкмо защото бяха омагьосани, и президентът не без потръпване отправяше поглед към тях. Преди три-четири поколения се бе случило нещо ужасно: двама смелчаци от южното човечество бяха нарушили древното табу. Бяха задигнали единствената лодка, наследена от прадедите, която се пазеше в приводната Пещера на Прадедите, точно под високия бряг с президентската колиба, и бяха доплували до двата острова. Смелчаците се бяха върнали с един куп метални предмети с неизвестно предназначение, взети от развалините на омагьосаните острови, и с рани от изгаряне по тялото. Нарушителите се кълнели, че не знаят от какво са тези рани, тъй като на островите нямало никакъв оган, а само студени руини от камък и желязо и много човешки скелети сред тях. Но никой не им повярвал. Освен раните от изгаряне, цялата кожа на телата им била силно зачервена и покрита със зловонна слуз и няколко дни по-късно двамата нарушители умрели в страшни мъки... Не само това. Южното човечество установило, че и над предметите домъкнати от онези острови, тежи зла магия. Проклятието на прадедите настигало всеки, който който се докоснел до тях – на ръцете му се появявали рани, които и самият главен жрец, тоест президентът не бил в състояние да излекува. За всичко това южното човечество предупредило северното, въпреки войната, която вече бушувала помежду им, та и за северното

двата острова станали табу. Сетне с тържествена церемония и много предпазвания омагьосаните предмети били хвърлени в една дълбочина далеч от брега. Оттогава лодката на прадедите стои в придворната пещера, вързана с дебели въжета от плажна трева, и се намира винаги под непосредственото наблюдение на съответния южен президент. Пазеха я повече като реликва. Президентът разрешаваше плаване с нея само в определени тържествени случаи, когато беше нужно, съгласно законите на религиозния обряд, цялото южно човечество да се събере на брега, за да се поклони на изгриващото или на залязващото слънце. В такива случаи човечеството падаше на колене, а президентът, съпроводен от двамата си министри, сядаше в лодката; специално удостоени гребци водеха лодката покрай коленичилиия бряг, човечеството викаше „хип-хип“ – и това биваше заключителната част на церемонията.

„Впрочем – каза си президентът, като свали ръка от челото си – онези острови едва ли са вече толкова опасни за нас. От времето на ония двама глупаци кожата ни надебеляха значително.“

Той се почеса по гребена от големи костени израстъци на гръбнака си, после по корема и другаде. Навсякъде усети солидната дебелина на кожата си, едно качество която я правеше почти недостъпна не само за ухапванията на въшките или за твърдите човешки нокти, но дори и за зъбите на крокодилите от крокофермите. Цялото човечество, и южно, и северно, отдавна се бе сдобило с епидерма, дебела по четири-пет сантиметра, поради което боят с тояги най-сетне бе отменен и за най-тежки престъпления като безполезен. Всички имаха големи гръбначни израстъци, включително крокодилите и магаретата; по тази причина хората се бяха отучили да се яхат един другото, както и да си нанасят удари в гръб и това бе повдигнало на голяма висота нравственото ниво на острова. Единственото неудобство на гръбначните израстъци се заключаваше в това, че на гол магарешки гръб не можеше да се седне, а самарите изискваха една поусложнена конструкция. Що се отнася до крокодилиите, техните израстъци сами улесняваха човечеството: крококолячите просто се хващаха за някой по-длъшък израстък и забиваха каменния нож под шията им. „Наистина там едва ли е опасно за нас – рече си президентът, като хвърли последен поглед към двата острова. – Дебелата кожа и магия не я лови... Само че – без реформи, сакън! Инак кой знае накъде биха залитнали моите поданници. Табуто си остава табу.“ Доволен от мисълта си, президентът, се усмихна и обърна гръб на океана. Долу, в низината лежеше селището на южното човечество и президентът го огледа с бащинска загриженост. Скоро ураган не бе посещавал

острова и колибите си бяха целички върху голямото пространство от пясък и камънак. Нямаше нужда нито от строеж на нови колиби, нито от ремонт на стари – а това означаваше, че единствена президентска грижа си оставаше изхранването. И слава богу: за изхранването тъй или инак отговаряше министърът на изхранването; ако нещо би се случило, я мор по крокодилите в крокофермите, я засуха по кактусовите плантации, имаше кой да отговаря. Понеже в подобни случаи трихилядното южно човечество в подобни случаи биваше принудено да не цепи басма никому, от което следваше, че липсата на урагани тая година предвещава дълго президентстване на Негова Почтеност. Трихилядното южно човечество още спеше и нийде не се виждаше гребен от гръбначни израстъци. Президентът пхна пръсти в русите си коси, но и там нямаше нищо. В южния край на селището изрева ранобудно магаре и той погледна слънчевия часовник в нозете си. Време беше човечеството да се хване на работа. Той се спусна с достойнство по пътеката която свързваше колибата му със селището, като почукваше с жезъла си по камънака и си мислеше мимоходом за съня, сънуван тази нощ. Този сън го измъчваше твърде често – особено след някой и друг черпак от маисовата.

Президентът излезе на площада. На един прът по средата на площада висеше привързан малък метлически бидон; бяха го намерили сред вещите в лодката на прадедите още преди триста години, а по-точно последния от тримата прадеди го бе завещал на синовете и дъщерите си заедно с лодката, а последната от двете прабаби им бе завещала една лъскава жълта гривна и чифт обици от същия метал. Гривната и обичите висяха над бидона и веднъж в годината южното човечество изпълняваше около тях религиозен обред: пееше песни и подскачаше в кръг около пръта. Сега гривната и обичите блестяха красиво под утринното слънце, но те не интересуваха президента. Той вдигна жезъла и заудря с него по бидона. Над селището се понесе остър звън, който заглуши за момент шума на прибоя.

От колибите наизскачаха полуголи мъже и жени и като се почесваха по големите си гръбначни израстъци, почнаха да се трупат около президента. Голи дечурлига подхванаха своите вечни игри, като се гонеха и крешяха. Обадиха се още пет-шест магарета и това окончателно разбуди човечеството.

Двамата министри – на изхранването и на войната – пристигнаха с известно закъснение, поздравиха почтително президента и зачакаха нарежданията му. Те бяха доста махмурлии от снощната гощавка. Особено зле изглеждаше министърът на изхранването, понеже не само бе

препил, но и се бе пренатъпкал със супа от миди и с крокодилово филе, гарнирано със салата от кактуси; неговият най-голям недостатък бе лакомията му, но президентът гледаше на това през пръсти, понеже и той самият страдаше от подобен недостатък. Много повече и с по-голямо основание той се дразнеше от скромната съдържаност на военния министър, защото тя много приличаше на мълчалив упрек.

Когато южното човечество се събра на площада в пълен състав, президентът вдигна жезъла над главата си.

– Драго ми човечество – призова той – всички на труд и бойни подвизи! Кактусоделците наляво! Бойците надясно! Половината от женурята и децата ще плетат рогозки и ще правят грънци, другата половина – на лов за миди! Крокофермерите да заколят, изкормят и одерат двайсетина крокодила, тъй като утре е осмото пълнолуние, тоест нощта на Огнения Вихър, и човечеството трябва да се пооблажи... Толкова! На работа, мило човечество, на бой, скъпи бойци! Един магаретар с магарето си при мен?

Човечеството тутакси образува заповяданите команди. Всеки си знесе мястото и длъжността и разпорежданията на президента бяха по-скоро един ритуал, отколкото някаква необходимост. Министърът на изхранването възглави детско-женската команда, той като тя беше най-недисциплинираната, а военният министър строи своите войници – триста яки мъже – и застана пред тях.

– С коя команда ще бъде Ваша Почтеност – обърна се той към президента.

– Разбира се, с моите славни бойци – отвърна президентът и като яхна магарето, заповяда на магаретаря да го поведе пред колоната.

– Магарето заситни, а бойците заудряха с боси пети каменливата почва. Те вървяха в крак като всички бойци във вселената, а строеят им беше по един в редица, за да бъде колоната по-дълга и по-внушителна. Бяха полуголи, с по една рогозка, увита на кръста и единственото им различие от останалото човечество бе това, че на пояса си имаха по един каменен нож, а на шиите си, обесен на връвчица, по един крокодилов зъб, което бе знак на воинско достойнство. Но стъпката им беше твърда и отсечена и ако онези, които преди три века бяха предизвикали Големия огнен вихър, биха могли да ги зърнат отнякъде, положително биха се възхитили от своите потомци.

Колоната се бе насочила на север, по една пътека между кактусовите плантации. Слънцето напичаше все по-силно и ако не бяха широкополите сомбрера от плажна трева, мнозина биха пострадали от дамла.

Разстоянието до границата със северното човечество, дето минаваше и бойната линия, не бе повече от десетина хиляди стъпки и колоната щеше да го вземе на един дъх, ако не се бе наложила една непредвидена почивка. Магарето на президента, без да се съобразява с плановете на военния министър и неговия началник-щаб, нито с желанието на самия президент, неочаквано нададе тъжен рев, спря се и замислено отпусна глава. Магаретарят го подръпна за връвта, подръпна го, но неговият възпитаник не мръдна от мястото си. Тогава магаретарят помоли президента да слезе от магарето и президентът изпълни молбата му. Магаретарят свали самара, откриши парче бодлив кактус и почна да налага по нозете и гърба, особено по големите гръбначни израстъци, които го оприличаваха на малък динозавър, но то продължаваше да гледа замислено предните си копитца. Работата беше в това, че в резултат на някои общи мутационни процеси магарешките кожи бяха надебелели не по-малко от човешките и бяха нечувствителни към всякакви външни въздействия.

Магаретарят обезсърчено отпусна ръце. Президентът се обърна към министъра на войната:

– Какво може да се направи, Бойна чест?

– Доколкото уразумявам, нищо, Ваша Почтеност. Познавате нрава на тези благородни животни.

– В такъв случай дай почивка на армията.

Президентът се прозя и се настани върху самара в сянката на магарето. Слънцето препичаше по тропичному.

– Да имаше малко от маисовата – рече си президентът, като бърбеше потта от високото си чело. – Нали знаеш, Бойна чест, клин клин избива.

– Заповядайте, Ваша Почтеност...

Министърът развърза от пояса си малко мехче от коремна крокодилска кожа и го подаде на своя повелител. Онзи развърза гърлото на мехчето, напъха го в своето гърло и натисна отдолу с две ръце. Течността бълбукаше мелодично под завистливия поглед на министъра.

– Ето и на тебе, Бойна чест – рече след известно време президентът и му върна мехчето съвсем спаружено.

– Мерси, Ваша Почтеност.

Колоната бе налягала под крайпътечните кактуси и бойците си разменяха мехчета, които по нищо не се отличаваха от министерското. Някои се пощеха един друг или си чешеха взаимно гръбначните израстъци като добри приятели и бойни другари. Скоро се разнесе гъгниво песнопение, което прерасна в застрашителен боен концерт. Всичко това

настрои романтично президента. Той се смъкна от самара и се изтегна на земята. Главата му почиваше под магарешкия корем.

– Чувай, Бойна чест – въздъхна блажено той. – Не ти ли се струва че тая война трае прекалено дълго? Не е ли време да го решим тоя проблем?

– Мир, Ваша Почтеност?! – възкликна флегматично, министърът на войната. Този разговор се подхващаше не за първи път и министърът се бе уморил да възкликва.

– Амче мир, какво друго – отвърна блажено президентът. – Не ти ли омръзна това разкарване до бойната линия и обратно? Толкова ли не можем да намерим по-приятно времепрекарване?

– Простете, но едва ли, Ваша Почтеност. Нима не е забавно да надвиваш врага? Освен това не се ли опасявате, че мускулите на човечеството ще атрофират и разумът му ще стане ленив като на сит крокодил? Пък и какво ще правят моите триста бойци? Та те не умеят нито да саят кактуси, нито да правят гърнета от глина. Те знаят само да действат с нашите великолеппни оръдия...

– Ей, вярно бе! – съгласи се енергично президентът. – В такъв случай напред, към бойното поле!

Той се поразмърда, но забеляза, че магарето нямаше подобно намерение и мина към други теми:

– Бойна чест, пак сънувах оня дивашки сън.

– Хвъркатите същества, чийто кореми са пълни с хора?

– Тях, да ги вземат дяволите... И, разбира се, оня бял човек със златни коси като моите, който всеки път, щом се появи, ме нарича „мое-то малко добро момченце“. А какво момченце съм аз? Вече съм на четиристотин пълнолуния, ако не и повече... Но най-мръсното е че хвъркатите гадина така реват, гърмят и трещят, че се събуждам винаги облян в пот... Отде са тия проклети сънища, а, Бойна чест?

– Подсъзнанието ви е твърде активно Ваша Почтеност.

– Какво, какво?

– Подсъзнанието.

– Какво е то?

– И аз не знам. Чух тая дума веднъж на сън. Някаква жена ме водеше уж на знахар и каза, че той щял да ми излекува подсъзнанието, понеже съм имал обичай да се попикавам, когато спя. Пък аз наистина имам такъв обичай.

– Каква беше жената, млада или стара – прекъсна го президентът.

– Стара.

– Хм, положително някоя от нашите баби се занимава с магии, та ни праща такива сънища. Трябва да я видим тази работа.

Магарето прояви желание да тръгне и президентът се надигна. Помогна на магаретаря да намести самара, яхна магарето и го сбута по корева с голите си пети. Колоната, предвождана от министъра и началник щаба го последва.

– Интересно – каза президентът, – какво ли ново злодеяние е сторило през нощта това пусто северно човечество... Бойна чест, да си забелязал увеличаване на въоръжението и ефективите на врага?

– Генерале, да си забелязал такова нещо? – обърна се от своя страна военният министър към своя началник-щаб.

– Не, Ваша почтеност, не, Бойна чест. Плацдармът, както знаете, е тесен и ограничен. Всяко увеличаване на войските и средствата е безмислено.

Президентът кимна. Плацдармът, едно понятие, което кой знае как се бе съхранило в съзнанието на човечеството, наистина беше ограничен. Границата между северното и южното човечество се намираще точно по средата на острова, на един тесен провлак, който съединяваше двете му половини. Така че плацдармът бе широк не повече от сто и петдесетина крачки и нито една от воюващите страни не можеше да разположи там повече от тридесетина оръдия.

Слънцето не бе достигнало още зенита си, когато колоната излезе на плацдарма. Пясъкът тук се бе нажежил, та бойците вдигаха като опарени босуте си нозе, но строя не нарушиха. След петдесетина стъпки те стигнаха до бойната линия и по команда на началник щаба застанаха зад оръдията – по десет човека зад всяко оръдие. По средата на провлака, непосредствено пред оръдията се издигаше пясъчна дюна, висока около десет стъпки. Към нея бяха насочени цевите на оръдията. Край всяко от тях бе струпана купчина камънак. На тези купчини се покатериха бойците и застинаха в очакване на заповед за бойни действия.

Но командването не бързаше. Президентът, военният министър и началник щабът се приближиха до подножието на дюната, по цялото протежение на което бяха забити тръстикови колчета. Тримата се наведоха и внимателно изследваха няколко от тях. Президентът пръв се изправи.

– Да – рече той загрижено. – Поработили са нощес враговете. Колчетата са засипани на три педи височина, а това значи че дюната се е преместила почти шест педи в наша територия.

– Тъй вярно, Ваша почтеност – отзова се военният министър. – При

това ако позволите да забележа, пясъкът, който оръдията им са издухали към нашата фронтова линия е доста едът. Може би те са разчитали, че сме тук и пясъчинките ще попаднат в очите ни.

– Ами – рече небрежно президентът, – те не са толкова кръвожадни. Пък и знаят, че можем да им го върнем тъпкано... Впрочем ще трябва да отгласнем дюната обратно на мястото ѝ, а по възможност и да я преместим на шест педи в тяхна територия... На бой прочее!

Те се завърнаха зад оръдията и застанаха в центъра на позицията, за да могат по-добре да наблюдават действията по целия сто и петдесет стъпков фронт.

– Пригответи се! – изкомандува министърът на войната.

– Началник щабът повтори командата и бойците, стъпили на купчините камънак, се хванаха за дългите и дебели дръжки на оръдията.

– Огън!

Бойците увиснаха на дръжките, скочиха от купчините камънак – и тридесет тръстикови цеви блъвнаха силни струи въздух към подножието на дюната. Пясъкът се поразлетя, вдигна се пушилка. Бойците пуснаха дръжките и те почнаха бавно да се вдигат нагоре, към изходното си положение. Оръдията всмукваха въздух в своите мехове и така се самозареждаха. Бойците отново се бяха покатерили на купчините камънак в очакване на нова команда...

По-късно огънят бе пренесен към средата на дюната, а привечер насочиха цевите към гребена ѝ. Положението на дюната беше не само възстановено, но тя бе издухана и на цели шест педи в противникова територия.

Преди да се мръкне, началник-щабът изсвири с уста сигнал за отбой, бойците се строиха и в колона с висок боен дух се запътиха към селището.

Войната между двете половини на човечеството, южно и северно, се водеше вече близо два века, с променлив успех, в смисъл, че нощем наделяваха северяните, а денем печелеха славни победи южняните. Двете половини на човечеството произхождаха от едни същи прадеди и прабаби – трима мъже и две жени, случайно попаднали по време на Огнения вихър на този пустинен тогава остров, благодарение на което се бяха запазили относително невредими и способни да създадат поколение. Както твърдеше преданието, Огненият вихър погубвал само населените земи и щадял пустините.

Отначало човечеството било едно и единно и наброявало не повече от двајсетина братя, сестри и първи братовчеди. Но по-сетне поради

липса на контрол върху раждаемостта, то се увеличило, поразселило се в двете половини на острова, при което всяка половина почнала да поглежда с възжеление към към територията на другата. Идеята за една война назряла, а дюната по средата на провлака я направила много удобна и лесно за осъществима.

Войната поддържаше самочувствието и на двете половини на човечеството. Може би в бъдеще последното щеше да се устреми към по-велики цели и дори да открие някой материк, но засега то не мислеше за такива неща. То си воюваше мирно и спокойно и това му доставяше голямо удоволствие. Почти толкова голямо колкото крокодиловото филе и маисовата напитка, които, слава богу, не липсваха на острова.

КРАЙ

© 1981 Емил Манов

Източник: <http://sfbg.us>

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/222>]